

Tarkastusvaliokunta

Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2021

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2021 (K 16/2022 vp): Asia on saapunut tarkastusvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- puheenjohtaja Veijo Niemi, Eduskunnan tilintarkastajat
- KHT, JHT Ari Lehto, BDO Oy
- varajohtaja, hallintojohtaja Samu Paukkunen, Ulkopoliittinen instituutti

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Eduskunnan tilintarkastajien Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, kirjanpidosta ja hallinnosta vuodelta 2021 antaman tilintarkastuskertomuksen johdosta tarkastusvaliokunta toteaa, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että tilintarkastuksella hankitaan kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko johtaja ja hallintojohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus virastoa kohtaan, taikka rikkoneet Valtiokonttorin määräyksiä, talousarvioasetusta tai viraston taloussääntöä. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty viraston johdon toiminnan lainmukaisuutta.

Ulkopoliittinen instituutti on nettobudjetoitu kirjanpitoyksikkö ja kuuluu talousarviossa eduskunnan pääluokkaan. Vuonna 2021 virastolle myönnettiin 3,7 miljoonan euron rahoitus kaksivuotisen siirtomäärärahana. Tämän lisäksi virastolla oli käytössään edellisiltä vuosilta siirtynyttä määrärahaa 1,3 miljoonaa euroa. Toimintamenomäärärahojen nettomääräinen yhteiskäyttö oli 3,9 miljoonaa euroa, joka oli 6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Toimintamenomäärärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 1,1 miljoonaa euroa.

Valiokunnan mietintö TrVM 7/2022 vp

Kertomusvuonna instituutille kertyi tuottoja talousarvion ulkopuolisista lähteistä 750 000 euroa, joka on 81 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Ulkoinen rahoitus koostui yhteisrahoitteisen toiminnan hankerahoituksesta (89 prosenttia), kustannusten korvauksista (2 prosenttia) ja maksullisen toiminnan (julkaisumyynti) tuloista (9 prosenttia). Hankerahoitusta saatiin pääasiallisesti muilta valtion virastoilta ja yksityisiltä säätiöiltä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Ulkopoliittinen instituutti huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnista. Asiantuntijakuulemisessa tuodaan esille, että instituutin henkilöstö on ollut kuormittunutta erityisesti Ukrainaan suuntautuneen hyökkäyksen jälkeen. Instituutin asiantuntijat ovat hyvin kysytyjä mm. erilaisiin keskustelutilaisuuksiin. Vuoden 2021 toimintakertomuksen mukaan instituutin tutkijoiden kotimainen medianäkyvyys on ollut hyvin suuri ja kansainvälinen näkyvyys ennätyslukemissa.

UPI:ssa tehtiin vuoden 2021 aikana kaksi työhyvinvointia ja työn kuormittavuutta luotaavaa kyselyä, toinen alkuvuonna ja toinen loppuvuonna. Molemmissa kyselyissä työn sisältö koettiin edelleen mielekkääksi niin kuin myös työntekijän kokemus siitä, että hän voi vaikuttaa työnsä tekemisen tapaan ja sisältöön. Etätyö koettiin edelleen stressitekijänä monen työntekijän kohdalla ja joidenkin osalta koettiin, että omat mahdollisuudet vaikuttaa työtaakkaan olivat heikentyneet. Asiantuntijakuulemisessa joustavia työtapoja ja niiden kehittämistä pidetään tärkeänä.

Ulkopoliittisen instituutin toiminnan kulut vuonna 2021 olivat 4,8 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 5,3 prosenttia. Suurin kuluerä oli henkilöstökulut, 3,5 miljoonaa euroa, jotka kasvoivat 3,3 prosenttia. Seuraavaksi suurimmat kuluerät olivat palveluiden ostot (0,6 milj. euroa) ja vuokrat (0,5 milj. euroa).

Valiokunta toteaa, että eduskunnan tilintarkastajien lausunnon mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat viraston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Ulkopoliittisen instituutin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 16/2022 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Valiokunnan mietintö TrVM 7/2022 vp

Helsingissä 8.6.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Outi Alanko-Kahiluoto vihr
varapuheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen sd
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

tarkastusneuvos Arto Mäkelä
valiokuntaneuvos Nora Grönholm
valiokuntaneuvos Heidi Silvennoinen